
Speciaal

Verenigings gedeelte

DE 44ste IMKERSDAG

Na nog een laatste inspectie werden in de ochtend van 29 september de vlaggen gehesen en was iedereen gereed om de gasten te ontvangen

Het bekende gezellige geroezemoes van oude bekenden, die elkaar begroeten, was weldra weer in volle gang.

Het bleef maar aanlopen. Eerst tot genoeg maar weldra tot verbijstering van de organisatoren waren er tenslotte 750 mensen aanwezig, terwijl de planning was gemaakt op 400 deelnemers. Toen bovendien de koffieketels van een ander systeem bleken te zijn dan die waarmee was geoefend, dreigde een paniek te ontstaan. In allerijl werden nog meer koffieketels, broodjes, beleg, boter enz. bijbesteld in hoeveelheden, waardoor 's zondags veel Wageningers hun luxe broodje bij het ontbijt zullen hebben moeten missen.

Precies op tijd gaf de voorzitter van afd. Wageningen, de Heer Kraai met enige welgekozen woorden het startsein, waarna hij een bloemenhulde offereerde aan Mevrouw E. van Rappard, Baronesse van Hardenbroek, Mevrouw M.

Maagendans-de Haas en Mevrouw D. G. A. Eijssen-Harms, beide laatstgenoemden vrouwelijke juryleden.

Daarna was het woord aan Mr. L. R. J. Ridder van Rappard voor de officiële opening van de dag.

Het deed de Heer van Rappard genoeg dat deze Imkersdag met een geheel andere inhoud, kennelijk in een behoefte voorzag. Alleen was het jammer dat deze dag krachtens een besluit van de Algemene Vergadering zo laat in het jaar moest worden gehouden.

Een apart woord van welkom richtte de Heer van Rappard tot de burgemeester van Wageningen Mr. J. van Huis. „Wij, imkers, hebben sinds vele jaren een nauwe band met deze gemeente, en hopen dat Uw eerste contact met mensen die kennis van en contact met de natuur hebben U zal inspireren bij het besturen van een gemeente die door de Landbouwhogeschool en de daarmee verbonden instituten zoveel met de natuur te maken heeft”.

Ook de andere genodigden werden met een warm woord begroet. Aanwezig waren o.a. Ir.

Geen stoel bleef onbezet.

We hadden „een volle bak“.

J. Mommers (Rbc), Ir. J. J. Pettinga (Rbc), dhr. A. J. van Willegen (Rbc), dhr. G. J. Lieshout (A.B.T.B.), de HH A. J.M. van Even, Chr. Vertraaten en J. van Bruggenum (allen L.L.T.B.), dhr. P. A. M. van Dongen (N.C.B.) dhr. J. Oldenhof (Landbouwschap) de HH Tj. Stienstra en J. F. Verhoeven (ereleden).

Over de omvang van de bijenstapel maakte de voorzitter zich zorgen. Door de slechte voorjaarsontwikkeling en het manifest van Nosema waren er dit jaar te weinig volken voor bestuivingsdoeleinden. In nauw overleg met de betrokkenen wordt naarstig gezocht naar een oplossing.

Op 14 oktober vertrekt de voorzitter naar Argentinië ter bijwoning van het 2-jaarlijkse congres van Apimondia. Sprekende over dit congres merkte de Heer van Rappard o.a. op dat de ingreep van de mens in de natuur lang niet altijd ongevaarlijk is.

In 1957 meende men in het bijenras Apis Adamsonii de meest ideale bij te hebben gevonden. 56 volken werden vanuit Afrika geëxporteerd naar Zuid Amerika. 27 van deze volken ontsnapten en deze ontsnapte volken hebben zich dusdanig ontwikkeld dat deze bij door haar ongebreidelde steeklust, een ware plaag dreigt te worden, die zich met verbijsterende snelheid in

de Hr. A. Kraai opent.

noordelijke richting uitbreidt. Ook in Nederland zoeken wij naar betere en productievere bijenrassen. Laten wij met dit voorbeeld voor ogen toch de uiterste voorzichtigheid betrachten.

Daarna was het woord aan de burgemeester van Wageningen, die eerlijk zei weinig van bijenteelt te weten. Wel wist de Heer van Huis dat bijen zeer gezagsgetrouw zijn. Immers zij werken alleen goed als de koningin aanwezig is. Overigens zijn bijen van onschatbare waarde voor het behoud van de natuur, waarin tevens een groot stuk actieve vrije tijdsbesteding is ingebouwd.

De Heer van Huis was verheugd met de Nederlandse imkers te mogen kennis maken en wenste alle aanwezigen een plezierige dag in de mooie gemeente Wageningen.

Met een woord van dank voor deze vriendelijke woorden overhandigde de voorzitter een zwermkieps, gevuld met producten der imkerij.

Na afsluiting van het officiële gedeelte stonden de bussen precies op tijd gereed om de belangstellenden te vervoeren naar de diverse evenementen. Degenen die mooi weer troffen hebben in het Arboretum hun hart kunnen ophalen aan vele soorten en variëteiten van alle mogelijke planten. Velen ontdekten nieuwe bijenplanten, waarvan zij ijverig de naam noteerden. Het unieke uitzicht over de Betuwe was dermate verrassend dat het de grootste moeite kostte de deelnemers weer op tijd in de bussen te krijgen.

In de tentoonstelling, die aanvankelijk was gedacht als rustpunt voor vermoeide deelnemers, vonden velen precies het apparaat voor hun bedrijf, waarvan zij dachten dat het nog niet bestond. Ook de humoristische film die te elfder ure was ingelast, oogstte veel waardering en

mede doordat ook hier koffie bleek te zijn liep het geplande aantal bezoekers op van 100 tot 500.

Bij plantenveredeling en plantenziektekundige dienst waren er ook prettige verrassingen, die alle deelnemers zeer konden waarderen.

Tegen 4 uur stroomde het Bijenhuis weer vol in afwachting van de bekendmaking van de winnaars in de Nationale Honingtentoonstelling en de daarmee verbonden prijsuitreiking. De uitslag daarvan vindt U elders in dit nummer. Nadat de voorzitter tevens aan de winnaars van vorig jaar de inmiddels gegraveerde medailles had uitgereikt, zette men zich in postuur voor de cabaretuitvoering, die was bedoeld als een ontspannend rustpunt na een vermoeiende dag. Afsproken was eerst het meer algemene tweede gedeelte van het programma te brengen, waarna ieder die naar huis wilde de gelegenheid zou krijgen te vertrekken, dit ook met het oog op het feit dat velen nog een lange reis voor de boeg hadden. Pas daarna zou het meer puntige eerste gedeelte voor de liefhebbers worden geboden. Het programma was door het gezelschap in twee dagen viermaal gepresenteerd en misschien was dit de oorzaak dat de onderdelen werd omgewisseld wat niet door iedereen werd geapprecieerd.

In zijn slotwoord bracht de voorzitter duidelijk zijn waardering voor het technisch kunnen der groep naar voren, doch ook dat niet door ieder het gebodene in dank werd afgenomen.

De organisatoren dankend, die door de massale opkomst zo hadden moeten improviseren, maar er toch in waren geslaagd de deelnemers een prettige dag te bezorgen, sloot onze voorzitter deze 44ste Imkersdag.

de Hr. B. v. d. Laan neemt de Ridder van Rappard Wisselprijs in ontvangst.

Nationale Honingtentoonstelling een groot succes

Ondanks de minder goede honingooft van dit jaar was het aantal inzendingen van honing bijna even groot als vorig jaar. De kwaliteit van de vloeibare honing was uitstekend zodat de jury vele malen eerste prijzen met 100 punten kon toekennen. Minder goed was het met de kwaliteit der aangevoerde gekristalliseerde honing.

In deze klasse zijn slechts enkele prijzen gevallen. Waarschijnlijk geven de imkers zich te weinig tijd om deze honing goed en tijdig klaar te maken.

Dat de heide het dit jaar heeft laten zitten bleek overduidelijk bij de klasse HEIDESLINGERHONING. In deze klasse waren slechts weinig inzendingen en zeer weinig echte heidehoning.

Ook voor de klassen: opmaak, raathoning en wasbodems was dit jaar beduidend minder aanwezig dan verleden jaar.

Dat neemt niet weg dat de inzenders in de klasse vloeibare honing bijzonder hun best hebben gedaan en dat het peil nog steeds stijgende is. In de klassen HONINGKOEK en HONINGGEBAK werd weinig aangevoerd. Overduidelijk bleek hier dat er dringend behoefte bestaat aan goede recepten.

Wel was er veel animo voor het vlechtwerk.

Voor de nieuwe klassen KORFVLECHTWERK en SIERVLECHTWERK bestond zeer veel belangstelling. — Er waren bijzonder fraaie werkstukken bij. De hoofdprijswinnaar in deze klassen, de heer G. van Amersfoort (afd. Eerbeek) behaalde hierbij maar liefst 6 prijzen met 100 punten.

In de klasse EXPERIMENTELE VORMGEVING hadden wij meer inzendingen verwacht. Kennelijk is men hier geschrokken van de puntenwaardering die de jury vorig jaar hanteerde.

B. v. d. Laan won de Ridder van Rappard Wisselprijs

Met 17 punten won dhr. B. v. d. Laan uit Emmeloord de hoogste onderscheiding van de Nationale Honingtentoonstelling. Hij werd op de voet gevolgd door de winnaar van verleden jaar de Heer E. Hulsman uit Loenen a/d Vecht met 15

punten, die hiermee de wisselprijs voor het Ministerie van Landbouw en Visserij in de wacht sleepte.

De andere prijzen werden dit jaar niet toegekend daar de tentoonstellingscommissie van oordeel was dat men dan ten minste 10 punten in een zo groot mogelijk aantal klassen moest hebben. Samenvattend kunnen wij, ondanks het slechte honingjaar, terugzien op een goede Nationale Honingtentoonstelling, waar iedereen weer veel heeft kunnen leren.

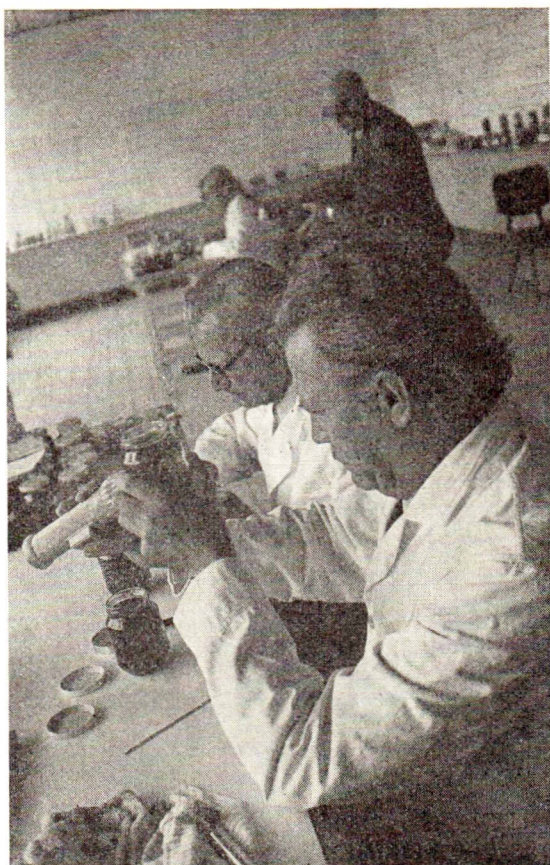
Namens de Commissie der
Nationale Honingtentoonstelling
C. Pater Jzn

Kritische blik op het vlechtwerk

Een hoekje van de tentoonstelling

De jury streng maar rechtvaardig.

UITSLAG der NATIONALE HONINGTENTOO NSTELLING

Naam	Afdeling	Aantal punten			
B. v. d. Laan	Emmeloord	17 punten	L. A. Tanis	Amerongen	3
E. Hulsmán	Loenen a/d Vecht	15	C. Pater Jzn	Bunnik	3
H. Schenk	Colmschate	8	E. S. C. Jasperse	Amerongen	3
H. H. Gassenaar	Zwolle	6	R. Gouda	Sprang Capelle	3
H. v. d. IJssel	Bunnik	6	F. Bouwman	Bemmel	3
S. G. v. Esschert	Apeldoorn	5	A. Assink	Enschede	2
J. Lok	Enschede	5	J. Oldeman	Zeist	2
J. Groen	Dedemsvaart	5	B. ter Mull	Warnsveld	2
N. J. van Daalen	Enschede	3	M. v. d. Heijden	Beekbergen	2
J. C. Lansink	Enschede	3	P. J. Beens	Driebergen	2
J. H. Haalboom	Driebergen	3	C. L. Noordermeer	Ugchelen	2
K. Goudswaard	Driebergen	3	C. Bel	Enschede	2
J. J. Lochems	Eerbeek	3	H. Boesveld	Wageningen	1
A. van Putten	Ugchelen	3	J. Alink	Enschede	1
J. Snoek	Assen	3	B. de Lange	Enschede	1
R. H. Geskes	Nietap	3	H. van Essen	Bilthoven	1
			P. Franse	Zevenbergen	1

OFFICIELE MEDEDELINGEN

VERKIEZING HOOFDBESTUUR

Aan de beurt van aftreden zijn dit jaar de H.B. leden voor de groepen Overijssel Oost, Veluwe, Utrecht en Zuid Holland.

De tot genoemde groepen behorende afdelingen kunnen kandidaten stellen. De namen der kandidaten, vergezeld van een door hen ondergetekende verklaring, dat zij bereid zijn een (her)benoeming te aanvaarden, moeten voor 15 december bij het Bijenhuis zijn binnengekomen.

Ten aanzien van de procedure die bij de verkiezing van H.B. leden moet worden gevolgd gelieve U art. 16 van het Huishoudelijk Reglement te raadplegen.

UIT DE JAAGKIEPS

Wijzer dan Salomo

Toen de koningin van Scheba koning Salomo bezocht, liet ze hem twee van bloemen gevlochten kronen zien. De ene was van echte bloemen, de tweede van namaakbloemen. Maar de kunstbloemen waren zo mooi nagemaakt, dat Salomo geen antwoord kon geven op de vraag van de koningin: vertel me eens welke bloemen echt zijn en welke namaak. Maar Salomo opende een venster, er kwamen bijen binnen en die begonnen direkt op de echte bloemen te vliegen, aan de kunstbloemen schoken ze geen aandacht. Ze waren wijzer dan de wijze koning zelf. BBJ 19-2-'72.

Hogeschool van het drijfvoeren

In de juninummers van GKZ schreef prof. Dr. Grete Meijerhoff een vervolgartikel over drijf-

voeren. We nemen er gaarne een paar fijne kneepjes uit over, die ook voor Nederlandse omstandigheden belangwekkend zijn. We kennen mevrouw Meijerhoff als een imkeres in hart en nieren, die we gerust een grootmeesteres in het **praktisch** imkeren durven noemen.

Sprekend over het drijfvoeren tijdens drachtpauzen zegt zij: Als er tussen twee drachten helemaal geen dracht is of alleen maar een spaarzame kruimeldracht, gaan we drijfvoeren. In zulke perioden beperken de bijen namelijk de broedaanzet en voor de nog komende drachten hebben we dan te weinig bijen als we niet drijfvoeren. Hoe we drijfvoeren is niet zo belangrijk. Hoofdzaak is dat we het drijfvoeren zó kiezen, dat alle volken, ook de zwakkere, het kunnen opnemen. Als we drijfvoeren met droge suiker is dat niet altijd het geval. Kleinere volken en kunstzwermen hebben vaak moeilijkheden met droge suiker. Daarom gebruiken vele imkers liever suikerdeeg of vloeibaar drijfvoer in zo'n geval.

Het drijfvoeren tijdens drachtpauzes baart de imkers dikwijls zorgen: ze vrezen dat het drijfvoer door de honing kan komen. Het is bekend, dat onder bepaalde omstandigheden zelfs droge suiker in de honingraten wordt opgeslagen. Verder bestaat de kans dat de imker, die zijn volken ver van huis heeft, door het begin van de nieuwe dracht wordt verrast. Hij kan dan het gegeven drijfvoer niet snel genoeg verwijderen en daarmee geeft hij de bijen de kans om de gewonnen honing met het óók nog aanwezige drijfvoer doorelkaar in de raten op te bergen. Dit gevaar is niet zo groot als men ervoor zorgt, dat de bijen per dag niet veel meer opnemen dan ze verbruiken. Deze hoeveelheid drijfvoer wordt snel in broed omgezet.

Verder moet de imker er zich van bewust zijn, dat de plaats waar hij het drijfvoer toedient, niet zonder belang is. Dient hij het voer toe op een plaats in de kast, die ver van het broednest verwijderd is, dan verlaten de bijen het drijfvoer zodra de nieuwe dracht begint. Met andere woorden: voer dat buiten het broednest wordt toegediend, wordt door de **haalbijen** verzameld. Die haalbijen geven echter altijd de voorkeur aan een natuurlijke dracht boven drijfvoer. Geven we het drijfvoer in de buurt van het broednest, dan wordt het door de **jonge bijen** opgenomen en die gaan daarmee door, omdat ze de prikkel van een natuurlijke dracht nog niet hebben leren kennen.

Hebben we twee hoofddrachten, met daartussen een drachtpauze, dan kan de imker er niet mee volstaan dat de volken in die drachtpauze voldoende voedselvoorraad bezitten om de drachtpauze te overbruggen. Ze hebben het binnenkomen van kleine hoeveelheden drijfvoer nodig.

Ze moeten die opnemen en verwerken en dat houdt de broeddrijf in stand.

Voor de **koninginnetelers** kunnen de volgende opmerkingen van prof. Meijerhoff van belang zijn. We weten, dat „in de natuur” de bijenvolken zwermcellen aanzetten als de zwermkoorts zich van het volk meester maakt. Nu hebben we wel geleerd dat we **ieder** volk doppen kunnen laten aanzetten, ook als de zwermkoorts totaal afwezig is. Maar voor de teelt gebruiken we toch liever volken, die zwermrijp zijn. Maar de zwermdrift past zich in in het jaarlijkse ritme van het bijenleven. Het optreden van de zwermdrift wordt echter door omstandigheden buiten het volk beïnvloed. Iedere ervaren imker weet dat het plotseling einde van een dracht de zwermdrift plotseling tevoorschijn kan roepen.

Hij weet ook, dat het plotseling invallen van een sterke dracht de reeds begonnen zwermneiging plotseling kan afbreken. Voor de instandhouding van de soort betekent het einde van de dracht: gevaar. En, zoals de planten in zulke situaties met een „noodbloei” kunnen reageren, zo ontstaat in het bijenvolk een aandrift om te zwermen. Een rijke dracht daarentegen garandeert het volk zijn levensbasis en dat kan het ontstaan van zwermdrift voorkomen en reeds ontstane zwermdrift doen afnemen en verdwijnen.

Laten we dit **natuurlijke** verloop in gedachten houden. Bij rijke dracht zijn onze volken niet in de juiste teeltstemming. Is er buiten wel wat te halen, maar geven we bovendien drijfvoer, dan hebben zulke volken ook een „rijke dracht” en de juiste teeltstemming ontbreekt.

Prof. Meijerhoff besluit dit deel van haar beschouwing aldus: Nu heb ik eigenlijk geen moeilijkheden meer. De pleegvolken worden intensief gedrijfvoerd voordat ik met de teelt begin.

Maar, als ik de teeltstof inhang, onderbreek ik het drijfvoeren en ik begin er pas weer mee als de doppen zijn aangezet en de larven in de doppen door de bijen worden verzorgd. Ik roep dus dezelfde prikkel tevoorschijn, die in de natuur het plotselinge einde van een dracht met zich meebrengt. Opdat de verzorgingsdrift van de bijen bestendig wordt en opdat deze drift niet weer min of meer verdwijnt als gevolg van gebrek van binnendkomend voedsel, begin ik op een gegeven moment weer te drijfvoeren.

Arme darren

De teelt van duizend darren kost 750 gram honing en 447 gram stuifmeel. Zijn die duizend darren eenmaal geboren, dan consumeren ze in een seizoen bovendien nog 5 à 6 kg honing. In

ruil daarvoor presteren ze niets, afgezien dan van de paar darren die jonge koninginnen bevruchten. Ze consumeren alleen maar twee of drie maal zoveel als de werkbijen. Men heeft naar wegen gezocht om hun aantal te beperken en ze na de bruidsvluchten helemaal uit te schakelen. Bij alle proeven in die richting bleek echter, dat men niet méér werksterbroed kreeg, of men nu het aantal darren beperkte of niet.

Ook voor de honingooft maakte het nauwelijks verschil. Jordan vond in 1967 al, dat de werkbijen vlijtiger halen als er darren aanwezig zijn en dat de darren daardoor voor een grotere oogst zorgen. De darren spelen een stimulerende rol in de volken. Als we de darren uitschakelen, verstoren we het biologisch evenwicht in de volken.

GKZ juli 1972 nam deze beschouwing over uit Bitidningen 1970-12. Jordan vond dus een verontschuldiging voor het leven van de darren, na ons grimmige: wie niet werkt zal ook niet eten.

Terwijl ik zijn woorden citeer, zie ik de voorhoofden van mijn lezers zich rimpelen. Ze denken aan hun heidevolken: Ooit opgemerkt dat een volk, dat na de zomerdracht zijn darren verdreef, minder heidehoning haalde?

Boek over bestuiving

Dr. Eva Crane schreef een boek, getiteld: *Pollination of seed crops*. Het verscheen bij de Bee Research Association te Londen. Volgens dit boek komt waarschijnlijk ongeveer 90% van de bestuiving door insecten voor rekening van de honingbij. Men schat dat de waarde van de door insectenbestuiving verkregen oogsten twintig maal zo groot is als de waarde van de door bijen geproduceerde honing, was, stuifmeel enz. Het boek schenkt o.a. aandacht aan het zogenaamde concurrentie-verschijnsel: als men bijenvolken bij kultuurplanten plaatst, bestaat de kans, dat de bijen door andere gewassen, die gelijktijdig in de omgeving bloeien, van die kultuurgewassen worden weggelokt. In ons land kan dat bv voorkomen bij volken, die bij het fruit geplaatst zijn en die de paardebloem of naburig koolzaad bevliegen. (Het woord concurrentie-verschijnsel wordt ook wel in andere zin gebruikt. Men bedoelt dan dat, als er weinig bijen in de omgeving zijn, een bepaalde bij maar een zeer beperkt gebied bevliegt, b.v. slechts één appelboom. Zorgt men in zo'n geval voor een flink aantal volken, dan kan de concurrentie op zo'n appelboom zó sterk worden, dat onze bij ook naburige bomen gaat bevliegen. In bepaalde gevallen kan dat, met het oog op de gewenste kruisbestuiving, van belang zijn).

Luzerne en rode klaver worden in bepaalde streken beter bestoven door andere bijensoorten dan onze honingbij, zegt Dr. Crane. Het boek bevat daarom ook aanwijzingen voor de teelt van wilde bijensoorten als Megachile, Nomia en van hommels.

Bepaalde bijenvolken schijnen een zekere voorliefde te hebben voor bepaalde planten. Dr. Crane spreekt over volken, die een voorliefde voor luzerne hebben en waarvan 40% van de haalbijen op de luzerne vloog. Bij de eerste na-teelt steeg dit cijfer tot 50%, bij de volgende generaties tot 85%.

Bij de bestuiving van boven treedt er soms een moeilijkheid op doordat bepaalde hommels, die een korte tong hebben, een gaatje opzij in de lange bloembuis bijten om de honing te bemachtigen. Ze plegen, om zo te zeggen, inbraak in de bloem en ze brengen geen bestuiving teweeg.

Onze honingbijen schijnen niet schrander genoeg te zijn om op eigen gelegenheid zo'n inbraak te plegen, maar ze leren toch wel om gebruik te maken van de gaatjes, die de hommels gebeten hebben. En als ze dat eenmaal geleerd hebben, bestuiven ook zij de bloemen niet meer. (Imkers, die in ons land de bijen wel eens op de dopheide hebben waargenomen, hebben daar stellig hetzelfde verschijnsel wel opgemerkt).

Dr. Crane vertelt dat men in Nieuw Zeeland dit probleem heeft opgelost, door de bijenvolken maar een of twee weken bij de bonen te laten en ze dan door andere volken te vervangen. De nieuw aangevoerde volken hebben dan enige tijd nodig om de illegale weg naar de nektar te vinden en door hun aanvankelijk legaal optreden zorgen ze toch voor de bestuiving. Dit tussentijds verwisselen van de bijenvolken kan een verdubbeling van de oogst tot gevolg hebben.

We lezen dat één wijfje van de wilde bijensoort Megachile de enorme prestatie kan leveren, dat het 400.000 zaden van de luzerne tot stand helpt komen. Dat is ongeveer 1 kg zaad. (Megachile is een van de vele bijensoorten, die geen kolonies vormen). Een volk van onze honingbij kan uiteraard een heel legertje vlieg-bijen leveren. De deskundigen proberen van de voor de bijen „moeilijke” planten soorten te telen, die door de honingbij gemakkelijker kunnen worden bestoven. Als de bloembuis te lang is voor de bijentong, streven ze ernaar planten te telen met een kortere bloembuis. (We denken o.a. aan rode klaver).

Zelfs een van de nieuwste ontwikkelingen staat in dit boek vermeld: de rode bosbes (de bekende vossebes) heeft bijenbestuiving nodig. Men probeert nu wegwerp-bijenkasten van karton aan parachutes vanuit vliegtuigen op de rode bosbesvelden te „plaatsen”.

Bedreigde Verenigde Staten?

Belgique Apicole oktober '72 las in de krant La Dernière Heure een artikel met de sensationele kop: De bijen van de dood trekken noordwaarts.

Het gaat over de Afrikaanse bijen, die in 1956 in Brazilië werden geïmporteerd en die nogal stekelig zijn. Die stekeligheid werkt natuurlijk op de fantasie van de journalisten, die graag opzienbarende dingen schrijven, en dat maakt dan weer gemakkelijk indruk op lieden, die een onberedeneerde angst voor „bijen” hebben, al kunnen ze meestal geen bij van een wesp of een vlieg onderscheiden. „Les abeilles de la mort”, de bijen van de dood, is wel het sterkste stukje sensatie-journalistiek dat we tot nu toe in deze zaak lezen. Volgens het artikel breiden deze „dodelijke bijen” zich als een olievlek naar het noorden uit met een snelheid van 300 km per jaar en dit „wilde leger” trekt straks de Verenigde Staten binnen. Dat zal dan over vier of zes jaar zijn. Tussen haakjes lezen we aan het eind van het artikel: Deze kwestie herinnert ons, helaas, aan de tragedie van de myxomatose. De mens, die met de krachten van de natuur speelt, speelt met vuur. Kunnen de Verenigde Staten deze invasie tegenhouden? Men hoopt het, maar... men betwijfelt het. En daarna? Na de Verenigde Staten Europa?

Je zou zo zeggen, dat het met de USA binnenkort gedaan is en u en ik beginnen ons ook al hevig bedreigd te voelen.

In Revue Française lezen we, dat een soortgelijk opgewonden artikel ook gestaan heeft in „Time” van 18 september. Het artikel in ons Franse zusterblad heeft als alarmerend opschrift: „Een demonische bij”. Daarin wordt het denkbeeld geopperd om ergens waar midden Amerika op zijn smalst is, een „Maginot-linie” tegen de „aanstormende demonen” op te werpen.

Het op deze wijze aanwakkeren van een reedeloze-angst-voor-bijen bij het grote publiek doet de bijenteelt natuurlijk geen goed. Als we dat even vergeten, is het amusant om te zien hoe bruin journalisten ze soms weten te bakken.

Lachertje

Dr. L. J. M. Vos schreef in een stelling bij zijn proefschrift: Omwille van de duidelijkheid in de Nederlandse politiek wordt het de hoogste tijd, dat de leiders van de grote politieke partijen de dansen van de honingbij bestuderen: de kwispeldans verdient de voorkeur boven de rondedans.

AFDELINGSNIEUWS

Op dinsdag 2 oktober vond in „de Rank” onder toezicht van de gecommiteerde voor het Lager Tuinbouwonderwijs, de heer Van 't Hout het eindexamen van de cursus Beginnend Imker plaats. Door de cursusleidster, mevr. van Dijk-Oosten, werden o.a. aan de hand van een serie fraaie dia's de vragen gesteld, die voor het merendeel vlot werden beantwoord. Het resultaat was dan ook dat aan 16 van de 19 Soester deelnemers het diploma kon worden uitgereikt. De overigen hadden het meestal aan het begin van de cursus laten afweten. Vervolgens draaide de heer Uiterwijk, die de door griep gevelde voorzitter Nieuwenhuizen verving, een door de heer Rademaker opgenomen film over bijhouden te Soest.

Tot een ieders verrassing bleken hier zelfs opnamen van de cursus in voor te komen. Hoewel de kast, in het voorjaar beschikbaar gesteld door de heer Radstok nog niet werd toegewezen, kon dhr. Uiterwijk reeds een der geslaagden blij maken met een 6-ramer. Het examen werd besloten met een hartelijk dankwoord aan mevr. Van Dijk, die in deze materie zeker nog wel eens van zich zal laten horen.

P. Seegers
Afd. Soest e.o.

VERSLAG der 7e HONING- EN BIJENMARKT afd. UGCHELEN

De op 15 september j.l. gehouden 7e Honing- en bijenmarkt van de afd. Ugchelen is in alle opzichten geslaagd.

Aangevoerd werden 1534 pond honing in flacons en 430 pond raathoning van een uitstekende kwaliteit.

Voor het team dat de keuring verrichtte geen gemakkelijke taak de prijzen toe te kennen.

De keuring der aangevoerde honing werd verricht door Mej. E. S. C. Jasperse, en de HH. H. G. Maagendans en Ir. J. J. Pettinga. De keuring der aangevoerde volken door de HH. A. v. d. Brink, J. F. Verhoeven en H. Bolsenbroek was ook geen eenvoudige zaak daar er zowel bij de kast- als korfolken juweeltjes stonden. Na een woord van welkom en dank aan allen, die medegewerkt hebben deze markt te verwezenlijken, door de afd. voorzitter, werd het woord overgedragen aan de Heer E. J. Harmsen, wethouder der gemeente Apeldoorn, die met welgekozen woorden wees op het nut van onze bijen, vooral ook als vrijetijdsbesteding in deze jachtige wereld.

Na de bekendmaking van de prijswinnaars en de uitreiking der bekeraars aan de gelukkige winnaars werd het talrijke publiek tot de markt toegelaten om de heerlijke gezonde honing in te kopen.

De rest van deze stralende najaarsdag bleef het gezellig druk in en om „Ugchelens Belang”. Om ongeveer 3 uur waren de standhouders los en keerde iedereen tevreden huiswaarts.

De uitslagen der inzendingen luiden als volgt:

Zomerhoning in flacons

- 1e prijs: A. 100 punten: Bijenstand N.O.P.
wisselbeker
1e prijs: A. 100 punten: C. Steenbergen, Ugchelen.
1e prijs: A. 100 punten: W. Jansen, Borculo
1e prijs: B. 99 punten: Bijenpark, Schwieters,
Dedemsvaart.
1e prijs: B. 99 punten: C. van Holland, Veenendaal

Zomerraathoning

- 1e prijs: B. 99 punten: W. Jansen, Borculo.
1e prijs: C. 98 punten: B. v. d. Laan, Emmeloord.
2e prijs: C. 97 punten: C. Steenbergen, Ugchelen.

Heide-Honing in flacons

- 1e prijs: A. 100 punten: B. v. d. Laan, Emmeloord
wisselbeker

- 1e prijs: C. 98 punten: W. Jansen, Borculo.
Korfraathoning: C. van Holland, Veenendaal
eervolle vermelding.

Gekristalliseerde honing

- 1e prijs: A. 100 punten: B. v. d. Laan, Emmeloord
met lof der jury.
1e prijs: C. 98 punten: C. van Holland,
Veenendaal.

Voorts werd de wisselbeker der grootste sortering van een lid der Afdeling Ugchelen toegekend aan M. Beekman, te Ugchelen.

Best verzorgde stand van een lid der Afdeling Ugchelen aan G. Kool (wisselbeker). Terwijl Dhr. C. Steenbergen te Ugchelen de legpenning der gemeente Apeldoorn werd toegekend.

Totaal aangevoerde volken 36.

1e prijs kastvolk Dhr. Jonker Apeldoorn wisselbeker.
2e prijs Dhr. Noordermeer Afd. Ugchelen.

1e prijs Korfolk Dhr. Maassen van Afd. Ugchelen.
2e prijs Dhr. Kool van Afd. Ugchelen.
3e prijs Dhr. Brink.

B. Zweers
Secr. Afdeling Ugchelen

AFD. HEERDE

Tijdens een gezellige bijeenkomst in de Brinkschool werden 9 diploma's uitgereikt aan leerlingen van de cursus voor gevorderden, afgewezen werd 1 candidaat.

Van de cursus voor beginners kregen 8 leerlingen hun bewijs van deelname, afgewezen werden 5 candidaten.

De cursussen werden gegeven door de Heer B. J. ter Mull uit Warnsveld.

Bij de diploma uitreiking was aanwezig de Rijksbijenteeltconsulent Ir. J. J. Pettinga.

Namens de inspectie van het landbouwonderwijs was Ir. J. J. Manschot uit Zutphen aanwezig.

De Heer B. IJerman, lid van de Afdeling Heerde vertoonde een prachtige serie dia's over bijen.

Van de cursus beginners slaagden de heren Chr. J. Deuling, Zwolle, J. Bijsterbosch Hattem, B. J. Eshuis Hattem, A. Hottinga Vorchten, A. Roessink Wezep, J. Reuvenkamp Wezep, H. Spronk Wezep, en T. Alma Wapenveld.

Van de cursus voor gevorderden slaagden Mevr. A. J. v. d. Spek-Groen Heerde, Mevr. J. R. Jansen-de Smidt Heerde, Mej. A. J. van Beek Heerde, en de Heren J. Vahl, Vorchten, J. Mulder Epe, A. Roelofs Epe, F. A. van Beek Heerde, J. H. Bijsterbosch Heerde, en G. W. Stoffer Heerde.

Ons lid Dhr. S. v. d. Esschert behaalde op de onlangs te Diepenheim (O) gehouden gewassenshow, waar door de afd. Reggedal een honingtentoonstelling werd gehouden, een eerste prijs voor zomerhoning in flacons, waarvoor hem een fraaie wisselbeker werd overhandigd en een 3e prijs voor heidehoning in flacons, waardoor hij op een zilveren medaille beslag wist te leggen. De prijsuitreiking vond plaats op zaterdag 6 oktober j.l. door de burgemeester van genoemde plaats.

Hr. v. d. Esschert proficiat. Tot een volgende keuring.
B. Zweers
Afd. Ugchelen

40-JARIG JUBILEUM van afdeling COLMSCHATE

Op 10 september j.l. vierde onze afdeling Colmschate haar 40-jarig jubileum.

De voorzitter, de Heer J. Faber, die momenteel in Canada verblijft werd voor deze avond vervangen door de Heer H. Wolters.

De voorzitter memoreerde de geschiedenis der afdeling. Een geschiedenis, waarin veel en vaak humoristische dingen zijn geschied. Net als bij onze bijen zijn van deze afdeling ook einige zwermen afgevlagen.

Er worden nu pogingen in het werk gesteld weer samen te gaan tot een krachtig geheel.

Hierna was het woord aan de Heer H. A. Habers, hoofdbestuurslid der groep Overijssel West. Dhr. Habers prees het bestuur dat zij, onder de rook van een grote stad zo'n krachtige afdeling wist te handhaven, die bovendien nog fusieplannen koestert. Daarna werden onderscheidingen uitgereikt aan de HH. J. Faber, J. Dommerholt, A. A. Hollink, W. Plant, C. v. Heiningen, A. Flierman, G. H. Visschers en B. ten Dam.

De Heer G. v. d. Weert alg. secr. prees zich gelukkig aanwezig te mogen zijn bij een afdeling, waarvan kracht en stabiliteit uitstraalde. Hoewel het bestuur momenteel enige kritiek heeft te verduren moet dit z.i. toch worden opgevat als liefde voor de afdeling.

Met enige diplomatie van beide kanten en bovenal met liefde voor de bijenteelt kan deze kritiek stellig uitmonden in een nog prettiger samenwerking dan hier nu al heerst.

Na de vertoning van twee bijenfilms, die hogelijk werden gewaardeerd, werd onder muziek de avond verder in feestelijke stemming doorgebracht.

Afd. Colmschate

IN MEMORIAM

Op 15 augustus 1973 overleed op de leeftijd van 44 jaar ons lid, de Heer

Ernst Noordhuis

Vele jaren was hij een trouw lid met veel liefde voor zijn bijen.

Moge hij rusten in vrede

Afd. Meppel en Omstr.

Op 2 oktober overleed nog plotseling onze secretaris de Heer

Falkert Jonkman

in de leeftijd van 66 jaar.

Hij was de stuwende kracht in onze afdeling en steeds bereid metterdaad te helpen.

Wij zullen deze actieve imker niet vergeten. Moge zijn vrouw de kracht vinden om het zware verlies te dragen.

Afdeling Frederiksoord en Omstreken

Op zaterdag 22 september 1973 overleed nog vrij plotseling de Heer

Willem Hartlief

in de ouderdom van 74 jaar.

Vele jaren was hij een trouw lid van onze vereniging.

Hij ruste in vrede.

Afd. Leeuwarden e.o.

STROVLECHTCURSUS

Sinds 3 oktober kunt U weer een strovlechtskursus volgen in Afd. Driebergen.

Aan deze cursus is toegevoegd een les in bloemschikken.

De lessen worden gegeven door Dhr. P. J. Beens. Meerdere cursussen worden gegeven in Zeist, IJsselstein, Scherpeneel, en Doorn.

Nadere inlichtingen te bekomen bij P. J. Beens, Vollehovenpark 21, Driebergen.

IMKERSDAG

Wie heeft gevonden:

Een gouden oorspeld met parel.

Terugbezorging gaarne aan:

W. ASSINK

Weth. Elhorststraat 16

Enschede

SPEURBIJTJES

Tarief: tot 20 woorden f 2,50 elke 4 woorden meer f 0,50. Bij vooruitbetaling te voldoen op gironummer 84 68 01 van de Vereniging tot bevordering der Bijenteelt te Wageningen. Inzendtermijn vóór de 10e van de maand.

TE KOOP: Heideraat- en slingerhoning + lege bijenkorven en kasten.

C. van Holland, Ruisseveen 20, Veenendaal. tel. 08385-10202.

TE KOOP: 2 achtraams en 2 tien raams bijenvolken, reeds bijgevoerd.

R. Bakker, Scheepshellingsstraat 105, Oude Pekela. tel. 05978-2592.

PERSDOEKEN voor honing en was.

O. J. v. d. Baan, touwslagerij, Drachten. tel. 05120-12004.

WIJ KOPEN: Inlandse Bijenhoning, Ruwe- & zuivere Bijenwas, Propolis.

Honing en Waszemerij „ARKADIA“, Lochem. tel. 05730-1827/2219.

GEVRAAGD: Oude Bijenteeltboeken, maandschriften en jaargangen in de Nederlandse en Duitse taal. Brieven aan:

A. P. Posthumus, Bergweg 21, Veenendaal (U.).

EXTRA AANBIEDING: Pure honingbonbons f 0,85 p. 100 gram. Honinglikeur vanaf f 4,50 per fles.

Honing en Waszemerij „DE BIJENKORF“ Eemnes. Telefoon 02153-6704.

TE KOOP GEVRAAGD: Ruwe en Zuivere Bijenwas.

Honing en Waszemerij „DE BIJENKORF“ Eemnes. Telefoon 02153-6704.

TE KOOP: Prima sterke bijenvolken in kasten korven en op ramen. Bijenstand „DE BIJENKORF“ Meentweg 103, Eemnes. Telefoon 02153-67.04

VOOR ALLE IMKERSARTIKELLEN naar Bijenstand „DE BIJENKORF“ Eemnes. Telefoon 02153-6704.

Prijscourant op aanvraag.

Tevens hebben wij nog wat honing voor de wederverkoop.

TE KOOP GEVRAAGD: Bijenvolken zowel korven en kasten en verdere imkersbenodigdheden. Alles tegen contante betaling en aan huis afgehaald.

Bijenstand „DE BIJENKORF“ sinds 1897 Meentweg 103, Eemnes. (Utr.). Telefoon 02153-6704.

Het Zeister Kruidenhuis koopt al uw hollandse honing tot f 4,50 per kg. Bergseweg 43a, Zeist. Tel. 03404-2 11 07.

GESCHENKEN VOOR DE A.S. FEESTDAGEN

VERZAMELBANDEN

Geschikt om twee jaargangen van het Groentje in op te bergen.
Dit sieraad voor Uw boekenkast kost slechts f 9,50 verzendkosten f 1,75.

HET GROTE BIJENBOEK

door R. P. Groenveld
Een praktische cursus in bijenteelt, geschreven als een roman.
Wilt U het per kerende post ontvangen stort dan f 25,— op onze giro 82.32.76 met vermelding: boek Groenveld.

BIJENHOUDEN MET SUCCES

door H. J. Gool
Een welkome aanvulling voor degene die dit jaar een cursus bijenteelt willen volgen.
Wilt U het per kerende post ontvangen stort dan f 18,75 op onze giro 82.32.76 met vermelding: boek van Gool.

DE WONDERBAARLIJKE BIENSTAAT

door Nils Gonnert
Dit uit het Zweeds vertaalde boek bevat een schat van de meest exclusieve foto's.
Wilt U het per kerende post ontvangen stort dan f 25,— op onze giro 82.32.76 met vermelding: boek Nils Gonnert.

KUNSTRAAT

Wees creatief. Maak zelf Uw kaarsen.
Superkunstraat . . . . . f 11,— per kilo
Kaarsenkunstraat
in de kleuren geel, rood, paars . . . . . f 9,30 per kilo

BIJENHUIS-WAGENINGEN

GRINTWEG 273

Algemene Bank Nederland-Wageningen.

Giro 823276

rekening nr. 53.90.42.900.

Telefoon 08370 - 12863

H.H. IMKERS

Zend vanaf heden al uw

RUWE RAATWAS

rechtstreeks of in verenigingsverband
naar . . .

HONINGZEMERIJ

W. van 't LAND

Telefoon 2607 Barneveld

Deesgewenst KUNSTRAAT terug.

U zult zien, wij betalen de hoogste prijs.

Naast alle moderne materialen voor de bijenteelt kunnen wij u ook leveren diverse soorten honing van o.a. KOOLZAAD- en KLAVERHONING.

Vraagt onze materialen en/of honingprijslijst even aan.

Wij zenden u die omgaand gratis toe.

Wilt u voor de feestdagen KAARSEN MAKEN?

Wij kunnen u uit ruime voorraad leveren de kunstraat hiervoor á f 10,80 per kg. en gemaakt van 100% pure bijenwas.

Tevens diverse soorten PIT VOOR KAARSEN hebben wij voorradig voor lage prijzen.

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & ZONEN

Jubbega Friesland — Telefoon 05165 - 382